

Punainen Risti

Koronan vaikutukset ensiapupäivystykseen

Tavoite ja sisältö

Koulutukseen osallistuja saa tietoa siitä, miten päivystävä ensiapuryhmä voi terveysturvallisesti toimia päivystyksessä.

Koronan vaikutukset tapahtumien järjestämiseen.

Yleisiä ohjeita ja varautuminen flunssanoireisen kohtaamiseen ensiapupäivystyksessä.

Ohjeita mahdollisiin pisaratartunnan ja aerosolitartunnan tilanteisiin.

Suojavarusteet

Koronan vaikutukset tapahtumien järjestämiseen

- Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama laajapohjainen työryhmä on laatinut valtioneuvostolle esityksen, jossa esitetään portaat yleisötilaisuuksien asteittaiseen avaamiseen tautitilanteen parantuessa.
- Ehdotuksen mukaan rajoituksia purettaisiin kolmessa vaiheessa.
- Tapahtumien järjestämistä säätelee jatkossakin sekä lainsäädäntö että viranomaispäätökset.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman työryhmän laatimiin periaatteisiin sitoutumalla tapahtuma-alan toimijat voivat kertoa noudattavansa viranomaismääräysten ja suositusten lisäksi erityisiä, alan yhdessä viranomaisten kanssa laatimia toimia osallistujien turvallisuuden varmistamiseksi.
  - Periaatteisiin sitoutuneet toimijat voivat käyttää viestinnässään Vastuullinen tapahtuma -leimaa.

<https://minedu.fi/-/tyoryhmalta-esitys-yleisotilaisuuksien-avaamiseksi-kun-tautitilanne-paranee> ja
<https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/tapahtuma-alalle-yhteiset-periaatteet-korona-ajan-tapahtumajarjestamiseen>

3-vaiheinen rajoitusten purku tapahtumien järjestämiseen

- **Ensimmäinen vaihe rajoitusten purkamiseksi**

- Tilaisuuksien järjestäminen olisi mahdollista, kun epidemiatilanne on rauhoittunut useammalla alueella perus- tai kiihtymisvaiheeseen.
- Valtakunnallisen tapausilmaantuvuuden olisi tällöin oltava alle 75 tapausta 100 000 asukasta kohden 14 vuorokauden tarkastelujaksolla ja alueellinen epidemiatilanne mahdollistaa tapahtumien järjestämisen.
- Tällöin yli 50 henkilön yleisötilaisuuksia voitaisiin järjestää silloin kun yleisölle on osoittaa ennakkoon suunniteltu paikka ja seurueiden on tosiallisesti mahdollisuus välttää lähikontakti toisiinsa.

- **Toinen vaihe rajoitusten purkamiseksi**

- Siirtyminen toiseen vaiheeseen edellyttäisi epidemiatilanteen laskua koko maassa kolmen viikon ajan.
- Valtakunnallisen tapausilmaantuvuuden olisi tällöin oltava alle 50 tapausta 100 000 asukasta kohden 14 vuorokauden tarkastelujaksolla ja alueellinen epidemiatilanne mahdollistaa tapahtumien järjestämisen.
- Tällöin myös isompien yleisötilaisuuksien järjestäminen olisi mahdollista tartuntatautilain mukaisesti siten, että enimmäisyleisömäärä määräytyisi tilaisuutta varten varatun tilan suuruuden ja erityispiirteiden perusteella.

- **Kolmannessa vaiheessa rajoitukset poistuvat**

- Rajoitukset poistuisivat, kun uusia tartuntoja ilmaantuisi enää satunnaisesti, ja valtioneuvoston linjaus riittävän rokote kattavuuden tasosta on saavutettu.

TILASTOVERTAILU EA-ryhmät 2019/2020

	2019	2020	Kommentit
EA-ryhmien määrä	257	233	24 vähemmän
EA-ryhmäläisten määrä	2853	2338	515 vähemmän
Päivystysten määrä	2916	989	1927 vähemmän
Autettujen määrä	15164	2137	13027 vähemmän

Yleisiä ohjeita ensiapupäivystykseen koronatilanteessa

- Ensiavun antaminen on merkittävä osa sairastuneen tai vammautuneen autettavan hoitoketjua -> myös COVID-19 epidemian aikana jokaisella ensiapua tarvitsevalla henkilöllä on oikeus tulla autetuksi.
- Toimintamalleilla ja suojautumisvarusteilla pyritään minimoimaan auttajien riskiä saada COVID-19 tartunta auttamistilanteessa.
- Lähikontaktissa käytetään suojaimia (vrt riski pisara- vai aerosolitartuntaan).
- Autettava ohjataan käyttämään kirurgista suu-nenäsuojaa, jos mahdollista.
- Autettava ohjataan auttamaan itse itseään, mikäli hän pystyy noudattamaan ohjeita ja se on mielekkään ensiavun kannalta mahdollista.
- Auttajan tulee minimoida auttamisaika autettavan lähellä, jos turvaväliä ei voida pitää.

Yleisiä ohjeita ensiapupäivystykseen koronatilanteessa

- Ensiapupäivystyksen aikana vältetään turhia kontakteja yleisöön ja pyritään pitämään turvavälit, esim. vältetään turhaa partiointia, sijoitetaan ensiapuparit tapahtuma-alueelle tarkasti mietittyihin paikkoihin, joista on hyvä näkyvyys, saavutettavuus ja turvavälit voidaan toteuttaa.
- Varmista toimivat viestiyhteydet ensiavun ja muun turvallisuusorganisaation välillä.
- Jos olet auttanut COVID-19 tautia sairastavaa henkilöä, varaudu karanteeniin, jos terveysviranomaisen näin esittää.
- Jos sinulla ilmenee infektio-oireita, käy testissä.

Varautuminen koronaoireisen henkilön kohtaamiseen ensiapupäivystyksessä

- Terveysturvallisuuden huomioiminen jo riskikartoitusta ja ensiapusuunnitelmaa tehdessä
- Ensiapupiste suunnitellaan mahdollisimman terveysturvalliseksi
  - Tilava, tuuletusmahdollisuus
  - Käsienpesumahdollisuus
  - Turvavälillinen odotustila autettaville mahdollista jonoa varten
  - Paikka suojarusteiden riisumiselle
  - Huomioidaan siisteys ja kosketuspintojen puhdistus desinfioivalla puhdistusaineella
- Ensiapupäivystyksessä tulee olla erillinen tila mahdollisen koronaoireisen henkilön auttamiseen.
- Tarkasta ensiapupäivystyksen suojaimet.
- Ensiapupäivystyksen johtajan tai hygieniavastaavan tulee varmistaa, että kaikki ensiapupäivystäjät osaavat suojausten oikean pukemisen, käytön, riisumisen ja hävittämisen. Ensiapupäivystäjät tulee kouluttaa suojarusteiden oikeaan käyttöön ennen päivystystä.

Varautuminen koronaoireisen henkilön kohtaamiseen ensiapupäivystyksessä jatkuu...

- Suojaimet kohdatessa vahvasti koronaoireinen henkilö:
  - Kirurginen suu- ja nenäsuojus
  - Kasvovisiiri tai suojalasit
  - Kertakäyttöinen, pitkähihainen suojaesiliina
  - Kertakäyttöiset suojahansikkaat
- Ensiapupäivystyksen asiakas ohjataan käyttämään kirurgista suu-nenäsuojainta, erityisesti koronaoireinen henkilö ohjataan käyttämään kirurgista suu-nenäsuojainta.
- Pyri antamaan vain välttämätön ensiapu, minimoi oleskelu samassa tilassa autettavan kanssa.
- Yksi ja sama ensiapupäivystäjäpari antaa ensiavun ja tarvittaessa tarkkailee koronaoireisen autettavan vointia, mikäli mahdollista. Näin minimoidaan altistuneiden määrä.
- Käytä mahdollisuuksien mukaan kertakäyttöisiä ensiapuvälineitä.
- Kirjaa autettavan oireet, käytetyt suojaimet ja tilanteessa mukana olleet auttajat mahdollisimman tarkasti

Varautuminen flunssanoireisen henkilön kohtaamiseen ensiapupäivystyksessä jatkuu...

- Koronaoireinen henkilö ohjataan kotiin mahdollisimman pian, mikäli henkilö ei tarvitse jatkohoitoa terveydenhuollon yksikössä. Ohjaa henkilö menemään koronatestiin.
- Ensiavun jälkeen hävitä suojarusteet oikein, huolehdi hyvästä käsihygieniasta, vaihda tarvittaessa vaatteet.
- Päivystyksen loppuksi hyvä väline- ja kalustohuolto/puhdistus (pinnat, reput, monikäyttöiset suojaimet, radiopuhelimet, mahd. päivystysauto jne). Käytä puhdistukseen 70-80% etanolipohjaisia desinfiointiaineita tai puhdistusliinoja, esim. A12t Dilutus 80% liuosta.
- Pese päivystyksessä käytetyt vaatteet vähintään 40 C asteessa.

Lähikontaktia vaativat ensiaputilanteet (muut kuin aerosolia tuottavat ensiaputoimet)

- Ensiavun antaminen kontaktissa, jossa turvaväliä ei voida pitää esim. tajuttoman ensiapu ja verenvuodon tyrehtyttäminen
  - Kirurginen suu-nenäsuojain tai FFP2/FFP3-maski
  - Kertakäyttöiset suojakäsineet
  - (Harkinnan mukaan pitkähihainen suojaesiliina ja/tai suojavisiiri/-lasit)
- Tajuttoman henkilön hengitystiet tulee aina avata, ilmavirtaa kokeillaan kämmenselällä/ranteella, varmistetaan, että henkilö hengittää normaalisti ja hengitys turvataan kylkiasennolla.

Punainen Risti
Röda Korset

Elvytys ensiapupäivystyksessä

Kuva: Samuli Raappana, SPR.

Ensiapupäivystäjä, jolla on kirurginen suu-nenäsuojain ja kertakäyttöiset suojakäsineet, voi kiinnittää liimaelektrodit autettavan paljaalle rintakehälle ja toteuttaa defibrilloinnin laitteen antamien ohjeiden mukaan. On epätodennäköistä, että defibrillaattorin liimaelektrodien asetus ja defibrillaattorin käyttö tuottaa aerosoleja.

Paineluelvytys aloitetaan vasta kun ensiapupäivystäjällä on aerosoleilta suojaavat suovarusteet päällä.

Kun päivystäjät saapuvat maallikkoelvytystilanteeseen, pukevat kaikki päivystäjät päälle aerosolisuojarusteet ennen elvytystilanteeseen menoa.

Puhalluselvytystä ei anneta COVID-19 epidemian aikana aikuiselle, jolla on todettu COVID-19 tartunta tai vahva epäily siitä (ei edes pocket-maskin avulla)

-> Paineluelvytystä toteutetaan tauotta.

Ohjeita ensiauttajille elvytystilanteeseen koronaepidemian aikana

- Suojavarusteina aerosolitartunnan ehkäisemiseksi tarkoitettut suojavarusteet tai sairaanhoitopiirin suosittamat suojavarusteet.
- Elvytystilanteessa potilaalle tulee asettaa supraglottinen hengitystien hallintaväline mahdollisimman pian. Supraglottisen ilmatien ja ventilaatiopalkeen välissä tulee olla virus-bakteerisuodatin.
- Mikäli supraglottista ilmatien hallintavälinettä ei pystytä asettamaan, siirrytään maski-paljeventilaation, jossa käytetään kahden henkilön tekniikkaa. Näin estetään huonosti istuvan maskin ilmavuoto ja mahdollinen aerosolin muodostus.
- Molemmissa tilanteissa elvytetään potilasta rintakehänpainelu ja ventiloinnin suhteella 30:2. Painelut pysäytetään ventiloinnin ajaksi. Tämä vähentää aerosolin muodostumisriskiä.
- Peruselvytystä jatketaan kunnes ensihoitoyksikkö ottaa vastuun.

Elvytys ja henkilökohtaiset suojavaarusteet ensiapupäivystyksessä

- Aerosolitartunnan mahdollisuus eli elvytystilanne, Huom! Myös hengitysteiden imeminen ja alkometrin käyttö
  - FFP2 tai FFP3 -hengityssuojain
  - Monikäyttöiset suojalasit tai suojavisiiri
  - Pitkähihainen suojaesiliina /-takki
  - Kertakäyttöiset suojakäsineet
  - Käsidesin käyttö ennen kuin alat pukea suojaimia sekä ennen kuin puet suojakäsineet
- Huomioi oikea riisumisjärjestys, käsidesin käyttö ja käytettyjen suojainten oikea hävitys. Monikäyttöinen suojavisiiri desinfioidaan.

Opetusvideoita koronasuojautumistilanteisiin

- Videot löytyvät youtubessa täällä:
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLd8ziwoPNU8JbpwZrCODiEJOW90Tc6A6Z>
- Videot löytyvät myös aineistopankista:
<https://aineistopankki.punainenristi.fi/f/gCs7>
- Aerosolipuvun pukeminen ja riisuminen:
<https://youtu.be/BeEFTKCQu8Q>
- Elvytys ja aerosolipuku: <https://youtu.be/Ucsq9Nchgbo>

Suojainten hankkiminen ensiapupäivystykseen; Näin tilaat suojavaarusteita Kalkusta

- Verkkokauppa on uudistunut ja koko tekniikka sen taustalla vaihtunut.
- Osastoille (pj ja keräysvastaava) on mennyt ohjeet siitä, miten luoda itse osastolle uudet tunnukset verkkokauppaan. Rekisteröitymiseen tarvitaan sähköpostiosoite ja osastokohtainen asiakasnumero.
- Kalkku suosittaa käyttämään osaston mahdollista yleistä sähköpostiosoitetta., mutta rekisteröityä voi kuitenkin millä tahansa sähköpostilla kunhan osaston asiakasnumero on tiedossa.
- Tunnukset tarkistetaan ja hyväksytään, siihen menee max 5 arkipäivää. Vahvistus tunnuksien hyväksymisestä tulee sähköpostiin.
- Maksaminen verkkokaupassa menee OP Checkoutin kautta, myös laskutus. Maksutapana verkkopankki, Mobilepay, luottokortti tai lasku. Laskun saaminen edellyttää osastolta voimassa olevaa Y-tunnusta sekä vahvaa tunnistautumista henkilön omilla pankkitunnuksilla (tilaava henkilö tunnistautuu omilla pankkitunnuksillaan ja ottaa laskun osastolle).
- Jokainen osasto voi itse päättää kuinka monelle henkilölle antaa oikeuden tilata verkkokaupasta. Sinne voi tehdä useampia tunnuksia/osasto jos haluaa, eli osasto voi myös rekisteröidä useamman sähköpostiosoitteen samalle asiakasnumerolle. Vain oikean asiakasnumeron antanut henkilö rekisteröidään osaston tilaajaksi.
- Vain oikean asiakasnumeron antanut henkilö rekisteröidään osaston tilaajaksi.

Suojainten hankkiminen ensiapupäivystykseen; Näin tilaat suojavaarusteita Kalkusta

Kirjaudu sisään [Punaisen Ristin verkkokauppaan](#) osastotunnuksilla

Kirjautumalla kauppaan sisään osasto näkee kaikista tuotteista osaston edullisemmat hinnat sekä vain järjestön omille toimijoille tarjolla olevat tuotteet ja kampanjamateriaalit.

Tilaaaja valitsee ostoskoriin haluamansa tuotteet ja kassalla antaa toimitusosoitteen sekä maksajan tiedot/laskutusosoitteen. Maksutavaksi voi valita verkkopankkimaksun, MobilePayn, luottokorttimaksun tai laskun. Maksutavan valinnan jälkeen tilaaja siirtyy OP Checkoutin palveluun, johon hän täydentää tarvittavat tiedot ja tunnistautuu. Maksun jälkeen tilauksesta tulee tilausvahvistus sähköpostilla. Jos maksutavaksi on valittu lasku, laskun lähettää Collector Bank.

Tiedustelut, ongelmatilanteet (tilaukset, osastotunnukset): myynti@punainenristi.fi

Suojavarusteiden valikoima sekä osastohinnat

- Tuotteet löytyvät verkkokaupasta tuotevalikosta Järjestölle -> Suojavarusteet (Kuvan hinnat 15.4.2021, uusien kilpailutusten myötä hinnat saattavat vaihtua)

					
Korvatulpat X-Flex, lahjoitustuote 0,00 €	Kingfa-hengityssuojain FFP2 ilman venttiiliä 4,75 €	Käsidesi 500 ml, lahjoitustuote 0,00 €	Suojaessu, kuitukangasta 20 kpl 80,10 €		
					
Kengänsuojat, 100 kpl 5,07 €	Kyrön käsisihuhuude 500 ml 5,69 €	Kirurginen suun- ja nenäsuojain IIR 7,80 €	Kasvosuojain FFP2, 20 kpl 44,65 €		
					
Kasvosiiri 3,20 €	Tutkimuskäsine Evercare, koko XL (100 kpl) 12,40 €	Tutkimuskäsine Evercare, koko L (100 kpl) 12,40 €	Tutkimuskäsine Evercare, koko M (100 kpl) 12,40 €	Tutkimuskäsine Evercare, koko S (100 kpl) 12,40 €	Suojapäähine Selefa, 100 kpl 18,60 €